

El 3% dels adolescents presenta senyals de problemes amb el joc

Segons una recerca de la UdL que enquesta més de 2.300 joves de Catalunya

El 41,4% dels adolescents reconeix haver jugat amb diners en algun moment i un 3% presenta senyals primerenques de joc problemàtic. Així ho indiquen els resultats preliminars d'un projecte de recerca de la Universitat de Lleida (UdL), que s'han presentat avui en el marc d'una jornada a la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social (FEPTS). L'equip, que ha enquestat 2.349 estudiants d'entre 14 i 18 anys d'onze instituts arreu de Catalunya, alerta que el joc amb diners s'ha integrat de manera creixent entre el jovent d'entorns socialment i territorial més desfavorits.

En el projecte *Determinants socioeconòmics del joc patològic en població adolescent de Catalunya* [<https://portalrecerca.udl.cat/proyectos/743725/detalle>], liderat pel professor **José Tomás Mateos García** [<https://portalrecerca.udl.cat/investigadores/759519/detalle>], ha participat personal investigador de tres facultats de la UdL: la FEPTS, Infermeria i Fisioteràpia, i Lletres. Pertanyen al grup d'Estudis Societat, Salut, Educació i Cultura de les Cures, la Càtedra ASISA-UdL de Salut, Educació i Qualitat de Vida i la Càtedra Obra Social 'La Caixa' d'Estudis sobre Desigualtats Socials.

L'equip ha analitzat tant la distribució territorial dels locals de joc com els patrons de participació, risc i significat del joc entre adolescents. Per fer-ho, ha treballat amb 4 centres de secundària de les comarques de Ponent, 5 de Barcelona, 1 de Girona i 1 de Salou (Tarragona). A banda de l'enquesta generalitzada, el personal investigador ha organitzat grups de discussió i entrevistes personalitzades.

La recerca, que ha comptat amb finançament de la Direcció General d'Ordenació del Joc (DGOJ [<https://www.ordenacionjuego.es/ca>]), assenyala que la majoria d'adolescents ha jugat amb diners de manera puntual. Ara bé, existeix un subgrup rellevant amb patrons d'ús més intens. Així les conclusions indiquen que un 3% de l'alumnat presenta símptomes inicials de joc patològic, com ara dificultats per controlar la conducta, ús del joc com a regulador emocional, intents fallits de deixar-ho o la tendència a apostar per recuperar pèrdues. "Aquests indicadors alerten de l'existència d'un risc acumulatiu que ja es manifesta en l'adolescència", destaca Mateos.

L'edat d'inici en aquest tipus de joc són els 14 anys, quatre per sota de l'edat legal. Quant a gènere, incideix de manera especial entre els nois. Mentre el 25,5% de les noies participants declara haver jugat amb diners alguna vegada en la seua vida, aquest percentatge s'eleva fins al 56,8% entre els seus companys masculins. La prevalença de joc problemàtic és també significativament superior entre ells, amb un 4,4% mentre entre elles gira al voltant de l'1%.

L'anàlisi espacial mostra que "la ubicació dels salons de joc i bingos a Catalunya no és aleatòria". Aquests establiments es concentren en zones urbanes amb major densitat de població, nivells educatius més baixos, més atur i una presència més elevada de població migrada procedent de països de renda mitjana o baixa. Això implica una major exposició quotidiana al joc. Els locals, les màquines recreatives en bars i la publicitat exterior formen part del paisatge urbà habitual, fet que contribueix a normalitzar el joc amb diners i a reduir la percepció de risc, també entre menors d'edat. En municipis rurals, on l'oferta presencial és menor, "aquesta exposició es desplaça cap a l'àmbit digital, a través de plataformes de joc en línia accessibles des del telèfon mòbil", expliquen els autors de l'estudi.

El territori i la classe social també marquen diferències. En els instituts situats en àrees de nivell socioeconòmic baix, el 44,5% de l'alumnat reconeix haver jugat amb diners en algun moment, davant del 35,7% en centres de zones més afavorides. La prevalença de joc problemàtic arriba al 4,3% en adolescents que estudien en centres situats en barris de nivell socioeconòmic baix, enfront del 0,9% en els de nivell alt, segons els mateixos resultats preliminars de l'estudi de la UdL. "Aquestes dades reforcen la idea que el joc amb diners en l'adolescència és un problema de salut pública estretament vinculat a les desigualtats socials. No es distribueix a l'atzar ni pot explicar-se únicament a partir de decisions individuals. La combinació de territori, classe social, gènere i digitalització genera contextos de risc estructural que afecten de manera desigual la joventut", destaca el professor José Tomás Mateos García.

Per tot plegat, l'equip reclama "polítiques preventives que vagin més enllà de l'individu i actuïn sobre els entorns: regulació de l'oferta i la publicitat, protecció efectiva dels menors en espais físics i digitals, alfabetització crítica sobre l'atzar i el diner digital, i reforç d'alternatives d'oci accessibles als barris amb major vulnerabilitat".

Aquestes conclusions s'han presentat en el marc de la jornada Joc amb diners i població adolescent, en què han pres part expertes i experts de les universitats de Lleida, Barcelona, Saragossa, Granada, Autònoma de Madrid i Miguel Hernández d'Elx. Formen part d'un grup de treball sobre el joc de la Societat Espanyola de Salut Pública (SESPAS [<https://sespas.es/>]). Al programa de la trobada han inclòs aspectes com la *Prevenió ambiental del joc d'apostes*, *El disseny músic-sonor de les escurabutxaques en línia* o *El nou joc: xarxes, loot boxes i criptomonedes*. El vicerector de Recerca, Jordi Voltas, n'ha presidit la inauguració.

Un moment de la inauguració de la jornada / Foto: UdL

MÉS INFORMACIÓ:

Programa de la jornada [

https://www.gesec.udl.cat/export/sites/Gesec/es/.galleries/Documents/PROGRAMA-JORNADA_cat.pdf]